

B i j l a g e IV

Voorlopige Inventaris van de Breuken en Schakels
van de St-Sebastiaansgilden in ons Gewest.

-oo0oo-

L I S S E W E G E

B r e u k A

Zilveren ketting van gewone schakelstjes, een zilveren papegaai 5.5 x 3.5 daaruit hangende, en 19 Schakels:

1. Vlak zilveren schild 10.5 x 7.8 met brouwersembleem.
Tekst: Francois De Jaegher als Koning van de jongmans gilde van St Sebastiaan van Lisseweege.
Onderaan het ingekraste jaartal 1600 van een andere hand: komt heel twijfelachtig voor.
2. Zilveren renaissance schild 7.3 x 7.3.
Voorzijde: Marck Aldein was cueninck als men et jaer 1617 heeft gheschreven soo heeft hi dese schilt an de gilde van de hantboghe in Liseweghe ghegeven. (foto 7)
Keerzijde: Aambeeld met erboven een gekroonde rechtstaande hamer tussen de initialen J. M. (foto 6)
3. Rechthoekig renaissance plaatje 4 x 2 in zilver.
Tekst: Marin. Van. Pachterbeke. als. hy. hy. (sic) was. conink. als. men. de. gaey. schot. 1618
4. Zilveren schild 11.6 x 8.7
Voorzijde: Michiel brocquet als coninck verheven heeft deze schakel aen de jonghe gilde van St Sebastiaan tot Lisweghe gegeven 1721 (foto 14).
Keerzijde: opstaande wip met koningsvogel, met links twee gekruiste bogen en rechts twee gekruiste pijlen. (foto 16)
5. Zilveren schild met versierde rand 11 x 12
Tekst: Amandus Van Belle als Koninck verheven heeft deze schaekel aen de jongmans gilde van St Sebastiaan tot Lisweghe gegeven ten iaere 1768
6. Zilveren schild
Voorzijde: Jacobus Claeys als coning verheven heeft deze schild aende gilde van St Sebastiaan gejongd in Liswege 1783
Keerzijde: Op den 10 juny 1783
7. Zilveren rococo schild 12.5 x 13
Tekst: Jacobus D'hondt als koninck verheven heeft deze schaekel aen de jonghe gilde van St Sebastiaan tot Liswege gegeven ten jaere 1787
Versierd met uitgeklopt brouwersembleem (foto 12).
8. Zilveren ovaal met rand versierd in empire stijl 13 x 9.5
Tekst: Ten jaere 1803 was Hinricus Timmermans als Koning verheven heeft deze schaekel aen de jonge gilde van St Sebastiaan ter prochie van Lisseweghe gegeven. Ten heeft mij niet verdrotten / dat ik den Eergaey hebbe afgeschoten.
Onderaan in 't midden: het wapen van Jeruzalem. ten.

9. Zilveren schild 10 x 8, tekst ingeklopt met nagelpunt.
J. Claeys hoog verheven heeft geschooten binnen Liswege 21 Juni 1810.
Koning van de jongmans gilde en heeft deze schaekel gegeven.
10. Zilveren schild 12 x 9
Constantinus Van den Kerkhove als koning verheven heeft deze schaekel aen de jonge gilde van St Sebastiaan tot Liweghe gegeven 1816.
11. Zilveren rococo schild 16 x 13,5
Franciscus Ioannes Claeys als Koning verheven heeft deze schaekel aen het jongmans gilde gegeven in Lissewege ten jaere 1819. 'T is dry jaer dat hy heeft Koning geschiet / en het heeft hem nog niet verdriet.
Onderaan, gegraveerd: boog gekruist met gevulde pijlenkoker.
12. Ronde penning in verguld metaal
Voorzijde: Gedenk penning vereert aen de Jongmans gilde in Lisseweghe door Philippus D'hondt als koning ten jaere 1822
Keerzijde: beeltenis van St. Sebastiaan.
13. Zelfde penning als voorgaande
Bernardus Claeys heeft Koning geschoten in de Jongmans gilde in Lissewege ten jare 1822.
14. Ronde penning in verguld metaal
Voorzijde: Jongman gilde. Koning Ioseph Sette te Lisseweghe.
Keerzijde: Medalie gegeven teynde zijnder dry jaeren 1828.
15. Zelfde penning als voorgaande
Gedenkpenning vereert aen de Jongmans gilde in Lisseweghe door de Heer Franciscus Franckin Secretaris der Gemeente als Koning ten jaere 1828.
16. Zelfde penning met gegraveerde St. Sebastiaan als de nrs 12 en 13
Gedenk penning vereert aen de Jongmans gilde in Lisseweghe door Jacobus Blommaert als koning ten jaere 1838.
17. Gewone ronde penning
Voorzijde: Gedenkpenning vereert aen de Jongmans gilde te Lisseweghe
Keerzijde: door D. Van Kersschaever Koning geschooten den 23 juny 1867
18. Ronde zilveren penning met koningskroon
Voorzijde: Koning geschoten door F. Maenhoudt 23 juni 1873
Keerzijde: Geschonken aen de jongmansgilde te Lisseweghe 1876.
19. Zelfde penning als voorgaande
Voorzijde: Gejond aan de Jongmansgilde van St-Sebastiaan Lisseweghe
Keerzijde: Freyne Louis koning geschoten ten jare 1876-1879.

-ooOoo-

B r e u k B

Zilveren ketting van gewone schakeltjes met 18 Schakels.

11) Zilveren renaissance schildje 4 x 2

Voorzijde: Pieter Uterwulghes Keerzijde: het wapen van Lissewege (foto 3)

Waarschijnlijk het oudst bewaarde van Lissewege.

2. Plat zilveren schild 8.6 x 7. De tekst stopt bij een pijl die door een gekroonde vogel zit. Onderaan de voet van de pijl staat een beer, iets hoger geflankeerd opieder zijde door nog een beer.
Tekst: Erasmus Berrens coninck van St Sebastiaen in Leisewe heeft...1650 (foto 8).
3. Effen zilveren barok schild 12 x 8.7
Voorzijde: Pieter veilsoet als coninck verheven heeft deze schækel aen d' oude gilde van St Sebastiaen tot Lisweeghe ghegeven ten jaere 1725
Keerzijde: St Sebastiaan gegraveerd met de droge naald en daarbij: Ten heeft hem niet verdooten dat hij ten jaere 1716 den gaei heeft afgeschoten.
4. Zilveren schild 10.x 8; .Tekst ingeklop met nagelpunt:
Franciscus Coppens als Coninck verheven heeft dezen schakel Aen de Jonge gilde van den H. Sebastiaen tot Lisweghe gegheven den 14 Meye 1775
5. Zilveren schild, 13.6 x 10.8 sierlijke rococo.
Uitgeklopte molen op kot. Daarrond tekst ingeklopt met nagelpunt: Carolus Van Kerschaver als Koninch verheven heeft desen schækel aen de oude gilde van St Sebastiaen gegeve tot Liswege 1780. (foto 13)
6. Effen zilveren schild 12.5 x 8.5 Ingeklopte tekst:
Francois De Swaef als Coninck verheven heeft de schækel aen de gilde van St Sebastiaen gegeven tot Liswege den 31 Meye 1784
7. Zilveren rococo schild 13.3 x 11.8 In top het wapen van Jeruzalem.
Gregorius Dondt als koninck verheven heeft deze schækel aen de gilde van St Sebastiaen gegeven. Ter Paoghe van Lisweghe ten Jaere 1787
8. Effen zilveren plaat, schijnt door de schenker zelf gesmeed.
Voorzijde: Carolus Keisse Kooninck geschooten ten jaar 1803 in Lisseweghe. Smit.
Keerzijde: gegraveerd tafereel van werkende wmid en zijn knecht langs weerszijden van een aambeeld.
9. Effen zilveren plaat
Voorzijde: Josephus Van Keerschaver molenaer heeft Koning geschoten van de mansgilde in Lissewege op den IX Juny MDCCCXVI (1816)
10. Ronde penning met gegraveerd brouwerembleem
Darolus D'Hondt, brouwer heeft Koning geschoten van de mansgilde in Lissewege ten jaere 1822
11. Ronde penning
Voorzijde: Gedenk penning vereert aen de Mansgilde in Lisseweghe door Jo^{es} Sette als koning 1822.
12. Ronde vergulde penning
Voorzijde: Gedenk penning vereert aen de Mansgilde in Lisseweghe door Bernardus Claeys als Koning ten Jaere 1838
Keerzijde: beeltenis van St Sebastiaan.
13. Ronde zilveren penning met empire versiering diam 6.4
Voorzijde: Mansgilde St Sebastiaen Lisseweghe
Keerzijde: Koning De Vlieger, 25 Juny 1867

14. Ronde zilveren penning
 Voorzijde: D'Heer Cst Van Kersschaever Bakker Lisseweghe
 Keerzijde: In 1870 den 20 Juny schoot ik straf / Met kloeken moed de Gaei van eere af.
15. Ronde zilveren penning, met in top het volledige Belgische wapen, omkranst met 5 fleurons, waarvan één verdwenen.
 Voorzijde: D'Heer Jh Van Kersschaver, brouwer te Lisseweghe
 Keerzijde: In 1870 den 12 Juny schoot ik straf / met kloek^k moed den gaei van eere af.
16. Ronde penning
 Voorzijde: Mansgilde St Sebastiaen Lisseweghe
 Keerzijde: Dheer E. De Jonghe Koning geschoten 15 Juny 1873
17. Ronde verguldepenning
 Voorzijde: P. Dierickx Visschers heeft koning geschoten den 8 juni 1876
 Keerzijde: Mansgilde St Sebastiaen Lisseweghe
18. Ronde penning met beeltenis van St. Sebastiaan
 Livinus Maenhoudt (zonder jaartal)

-oo0oo-

B r e u k C

Witmetalen ketting 112 cm, met vogel en juweel.

De vogel ziet er eerder een postduif uit met een bericht in de poot dan een papegaai op een stokje. Sporen van verguldsel

Zilveren juweel 7 x 7 : Pauw met gestileerde vleugels en doorschoten met twee pijlen.

Tekst: Dit vⁱersl^gh behoort toe de jonge ghilde van Lisweeghe.

-oo0oo-

B r e u k D

Zilveren ketting van 120 cm met

Zilveren schild 10.5 x 8.6 : is een gedreven hart met vlammen erboven, en midden op het hart een krans van blaadjes, maar geen doornen. Late barok.

Deze 4 breuken zijn in privé-bezit te Knokke.

---ooo0ooo---

O O S T K E R K E

Wij geven alleen de tekst van de schakels. De zilveren ketting met de vogel en de zes prachtige zilveren schakels is voor het ogenblik zoek!!!

1. Op 16.6.1787 Johannes Frans Van Belleghem koning zag ende geconstitueert tot dat hij heeft deze schakel aen d'oude ghilde van St Sebastiaen t' Oostkerke vereert ten jaere 1791.
2. Gilde van St Sebastiaen in Oostkerke, Dese vereert tot eeuwige geheugnis

- aen den koning. Oostkerke 19 Juni 1803 op Wilhemdag, men Dheer Louis Van den Bulcke secretaris van de Meyerie wonende te Damme, koning zag.
3. Dese vereert tot eeuwige geheugnis aan de mansgilde van St Sebastiaan in Oostkerke. Oostkerke 19 Junius 1806, op welken dag / men Dheer Patricius De Laere koning zag.
 4. Dese vereert tot eeuwige geheugnis aan de mansgilde van St Sebastiaan in Oostkerke. Oostkerke 9.7bre 1810, op welken dag / men Dheer J. Bossee smid, koning zag.
 5. Dese vereert tot eeuwige geheugnis aan de mansgilde van St Sebastiaan in Oostkerke. 18 augst 1812, op welken dag / men Dheer Jacobus De Smidt koning zag.
 6. Hubertus De Smidt heeft koning geschoten op 3 Mei 1819 in de oude mansgilde in Oostkerke.

---oooOooo---

M O E R K E R K E

Breuk: zilveren ketting met zilveren gekroonde vogel

Een en twintig Schakels: alle van rond formaat, diam 5 cm.

1. Installatie van den hoofdman Jonker d'Hanins de Moerkerke De Deurwaerder le Prys afgeschoten door Peterus Deleyn, 26 7bre 1836
2. Id. als 1
3. Confrérie de St Sébastien à Ypres - pour la meilleure tenue 1837
keerzijde: wapen van Ieper
4. Vereerd door de Regeringe der Stad Sluys, den 15 Augustus 1839. Wapen
keerzijde: aen de Societeyt die met de luysterlykste cereteekens zyn
verscheynen
5. Guillaume Tell - Beerst - Dexmude voorstad 1841
keerzijde: afgelegenste Gild. Versiering: twee bogen met pijl.
6. Guillaume Tell - Beerst - Dixmude voorstad 1841
keerzijde: Prachtigste Gild. Versiering: twee bogen met pijl.
7. Vereerd door de Regering der Stad Sluis - den 16 Mei 1842. Wapen van Sluis
keerzijde: aan de societeit van het grootste getal Schutters.
8. Vereerd door de Regering der Stad Sluis - den 16 Mei 1842. Wapen van Sluis
keerzijde: aan de Societeit die met de luisterijkste Eereteekens is ver-
schenen.
9. Sociéte de St Sébastien à St André-lez-Bruges (+ versierd schild)
keerzijde: Prix de la plus belle tenue des communes - le 14 Août 1842
10. Gilde St-Laureyns - den 25 7bre 1843. Versiering: pijlkoker.
keerzijde: Verst afgelegen
11. Gilde St-Laureyns den 25 7bre 1843. Versiering: pijlkoker.
keerzijde: Grootste getal schutters.

- 12..Simon Stevin - inaug. MDCCCXLVI (1846) Buste van Simon Stevin
keerzijde: schild
rand: Société Royale de St Sébastien, Prix de tenue.
13. Eer Teken Der Inhuldiging Van Jacob Van Maerlant's Standbeeld te Damme den 9 7bre 1860. keerzijde: Gemeente Damme - De Vereenigde Broeders - der hand boog - schutters.
14. Erinstelling der Maatschappij - de Hoofdman aan het Gilde St-Sebastiaan te Moerkerke - den 4den April 1869
keerzijde: Jonkheer Werner Baron de t'Serclaes Hoofdman gekozen den 4 October 1869. Versierd met wapen en wapenspreuk "Rien sans Dieu".
15. Jonckheer Werner Baron de t'Serclaes de Wommersom gekozen 4 October 1876
Versierd met wapen en wapenspreuk "Rien sans Dieu".
keerzijde: de hoofdman aan de Gilde St Sebastiaan te Moerkerke 12 Augustij 1877
16. Société Royale de St. Sébastien - Bruges + wapen van Jeruzalem
keerzijde: Tir du 9 septembre 1883. Prix décerné à la société la plus nombreuse.
17. Prinselijk Gild St. Sebastiaan. St-Pieters. + schild
keerzijde: Verst komend. 23 Juli 1893
18. Gilde St. Sebastiaan 1869-1894 Moerkerke
keerzijde: Gejond door I. De Vestele en E. Van Reybrouck
19. Société Royale de St Sébastien, Bruges. + wapen van Jeruzalem
keerzijde: Grand Tir due 11 Août 1895. A la Société la plus nombreuse
20. Gilde St Sebastiaan Knocke. Meeste getal. 5 September 1897
keerzijde: wapenschild
21. Gilde St Sebastiaan Knocke. Verstaftgelegen. 13 Semterber 1897
keerzijde: wapenschild

---oooOooo---

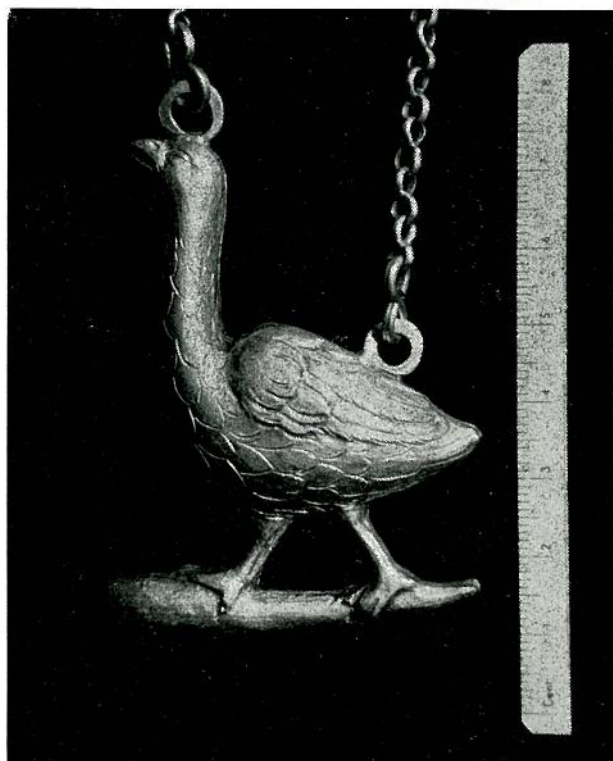
U I T K E R K E

Hier beschikken we voorlopig slechts over de teksten op de Schakels.

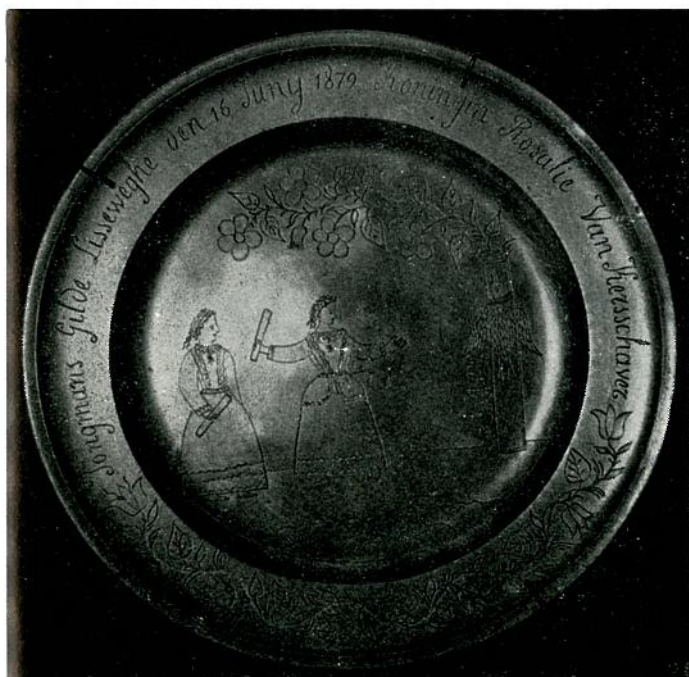
1. Den 6 juny desen jaere / schoot Cornelis de Meulenaere / met syn pyl en booghe straf / t'utkerke den heergaey af/ waer voor hy uyt herten gront / t'gilde desen schaekel jont. 1752
2. Den 10 juni van dit jaer sehoot Johannes Bentein met pijl en booghe seer straf/ den gaey van eren af / Waerom ick hier uyt s'herten grondt / aen t' gildt dees silver schaekel jont. anno 1766
3. Den 6 juny van Dit jaer Schoot Emanuel Bassens met Pil en Boogh seer straf/ den Gaey van Eeren af / waer vooren Ick hier uyt herten Grond't / aen het Gildt dees Silver Schaeckel jont. anno 1779
4. Brigita De Naert / t'Uytkerke onvervaert / behaelde d'eer Crans (erekrans)/ voor 't smiten den gans. 1779

22

24

23

5. Op den 25 Juny heeft den heer Burghmeester Pieter Pollet van de stadt ende port van Blankenberge afgeschoten den heer vogel op de Prochie van uytkercke en desen schaekel verheert aen de selve gilde. 1786
6. Pieter Schoutteeten / met Pyl en Boog heel straf / Schoot hy den Gaey van eeren af / tot Uytkercke op den 21 juny 1789 / Strakx nu dezen weerden schat / gejoint, wenst 't gilde proficiat.
7. Den 15 juny desen jaere / is Joannes patiste de Ketelaere / als koning verheven / heeft desen schekel (sic) aen / St Sebastiaen gilde gegeven 1803
8. Constantinus Blauwet / uw naem is weerd geprezen / hier dien te zijn gelet / dat Gij onlangs voordezen / als Bonaparte kwam / voor bij Uytkerk gereden / d'eer van Koning aennam / waer voor Gij die schaekel geeft op heden.
9. Ten jaere een duyst acht-honderd negen / Heeft Uytkerke aen de zee gelegen / Den Eergaey op de pers gezet / De Schutter Constantijn Blauwet / Trof met de Pijl als met een kogel / Den gouden Koninglijken Vogel / Die Schutter zoo vermaerd, zoo straf / Schootandermael den Eergaey af / Hij heeft aen 't Gilde thans geschonken / Dit zilver Schild, het welk zal pronken / Ter eer van Sint Sebastiae / Zoo lang als Uytkerke zal staen.
10. 't Uytkerke in 't jaer een duyst acht honderd en zesthien / elk broer van Bastiaen kwam naar den eerprijs bien / Den molder Baervoets kwam ook op 't veld getreden / en heel ras door zyl pyl den vogel viel beneden / een ieder was verheugt, hij wierd baervoets gekroond / het is nu ook baervoets dat hy zyn weerjonst toond.
11. 't Jaer Duyst acht honderd en zesthien / wie zoud zig daer in niet verblien / Haer doghter, dorreken Blauwet / die op haer moeders voorbeeld let: / smeed den eervogel dat hy vloog / wel vijf en twintig voeten hoog / waer voor zy t' Uytkerk wierd gekroond / en hier door haere gunste toond.
12. Op den 31n mei 1819 schoot Arsenius Herman, meester paarde-smet te Uytkerke den eer-gaai af; die aan het Ste Sebastiaans gild dezen schakel gaf, op den 24n juny 1827, en dan burgemeester was. Liefhebbers van den boog / en laat het u niet verdrieten / van in den somer-tyd / den eer-vogel af te schieten / zoo Gy hem niet en raakt / geen eer word u gedaan / en noyt zal uwen naam / op eenig wapen staan.
13. 't jaer 1827 schoot ik straf / met eenen kloeken moed / den gaey van eeren af / Confraters let wel op / en laet het u niet verdrieten / van nu op dezen keer / den eervogel te schieten / ik schenke voor mijn jonst / deez' schaekel nu hier aen / Confraters schept den moed / den gaey zal niet lang staen Js Gielis. 1835.

---oooOooo---

W E S T K A P E L L E

B r e u k van de Oude Mansgilde

Dubbele platte keten met vogel langs onder. Onder aan de vogel hangen 2 kleine schildvormige plaatjes in renaissance stijl. De tekst op beide plaatjes is dezelfde: Gautier Vander Beke 1616. Dit alles van zilver. (foto 2)

1. Ingesneden zilveren schild 8 x 7
 voorzijde: Ter heere Godts en S Sebastiaen verheven, soo heeft Marten Coppens 1649 (deze schakel hangt aan de ~~brank~~ van de jonkmansgilde)
 keerzijde: afbeelding van St. Maarten (foto 19)
2. Zilveren ovale plaat 14 x 11
 voorzijde: Ten Jaere 1789 is S. B. Vervaecke als koning verheven en heeft in het jaer 1790 schakel, keten en gaye aen d'oude gilde gegeven, maer int doen den eed van trouw aen 't Volk met de andere confraters den zelven had opgedragen voor onderstandt aen de Staeten.
 keerzijde: Men siet hier claer / al of 't was waer / als den pyl geschoten van Bastiaen / door Gods bestier de gaye had afgedaen/ mits hy in 't gaye schieten niet vast en was/ al ook den vogel al d'elft van was/ ita est / Maer 't en is van daege noch van gister niet/ dat men geeft d'heer aen God maer aen sich zelven niet.
3. Zilveren ovale plaat 15.5 x 12
 voorzijde: Petrus van Hemel, als hoofdman gekozen ten jare 1788. Dees schaekel is gejoint door Petrus van Hemel/ een bakker van syn styl, een man gelyck een kemel/ een hoofdman van de gilde van 't mannelijk geslacht/ van Westcappelsche volck ten hoogsten seer geacht. Bovenaan de dubbele keizerlijke arend van Oostenrijk met rechts het wapen van Vlaanderen en links dat van Jeruzalem t.t.z. het wapen van de Schuttersgilden.
 keerzijde: In het jaer 1790 den moed die was soo groot van heel het Nederland/ 'T scheen al dat Keysers was, dat moeste op het sant/ Den arent lag gevelt dog voor eenen korten tyd/ En wij weer keysers syn, trots alle die benyd. Op voor- en achterkant, gekruist: paal en loete van de bakker.
4. Zilveren ovaalronde plaat 16 x 12 In de rand staat geschreven: Dese Vaderlandschen schaekel is Gejoint door Franciscus Geile Hooftman der prochie van (er was geen plaats meer!!) Op het schild boveaan in een "aangezet" stuk, de vergulde Oostenrijkse arend; onderaan gedeeltelijk buiten de rand; het gildewapen of wapen van Jeruzalem.
 Aen siet dit schoon geschenk/ met milde hand gegeven/ Door Gheil die hoeft man is/ een man weerdig geprezen/ Van 't Westcappelsche Volck/ wat verdient hij voor loon/ Plaes hem op syne cruin/ een wel gevlochte croon. :)
 (foto 9)
5. Hartvormig schild 11.5 x 12
 Op den 27bre 1804 Is den Eersaemen Pieter Verlinde als koning verheven en heeft dese schaekel aen het mans Gilde tot West Cappelle gegeven.
6. Zilveren schild 14 x 12
 Ten jaere duysd acht honderd negen/ Antone Meysman met Gods zegen/ Wierd hoofdman van de vrouwe gild/ Het welk dat ieder vrouwken wild/ Want 't was een schutter snel en sterk/ Die schoot voor preufstuk van zijn werk/ Op Sinxendag van 't jaer sestien/ Den eeregaye by de manne(lie)n/ Waarvoor hy koning wierd gekroond/ Nu voor dit schild zijn jonste toond/ Den gild van Ste Sebastiaan/ Voor de eer die hij heeft ontfaan. (1816)
7. Zilveren ovaal schild 15.5 x 12
 Ik heb geweest hooftman zorgher en deken/ Ik hebbe altijd voor de gild moeten spreken/ 't En heeft my nog niet verdooten/ Ik heb op den V Juny den gaey van Eeren afgeschoten/ Loft heer.
 In de rand: Dese schaekel gejoint door my Jacobus Dickx als koning, aen d'oude gilde in Westcappelle ten jaere 1809. + wapen v d schutters.

8. Zilveren penning 5.5
Den 8 Juni 1840, den eerzaemen Joannes Verschoore als koning verheven, heeft deze medalie aan de mans gilde te Westkappelle gegeven het jaer 1843 keerzijde: eenpers en een afdakje.
9. Zilveren penning 5.5
voorzijde; Gifte gejongd door Jh Lesberghe als koning der mansgilde keerzijde: van Westkappelle
10. Zilveren ovaal schild 13 x 11.5
Mansgilde van Westkappelle, den 22 Juni 1905 heeft L. Antheunis van Parys koning van dit gilde geschoten en heeft ter dier gedachtenis deze zilveren schakel aan de gilde geschonken. + boven, wapen van de schutters
11. Zilveren ovaal schild 15.5 x 12
Mansgilde van Westkappelle. Den 8 Juni 1908 heeft Pieter Van Zandweghe-Lievens koning van dit gilde geschoten en heeft ter dier gedachtenis deze zilveren schakel aan het gilde geschonken. + bovenaan het wapen v d schutters. keerzijde: Ten jaer 1900 en acht/ Heeft Pieter Van Zandweghe niet gewacht/ Van op tweeden Sinxendag alhier/ Den eeregaai te schieten met plaisir/ Het is een man van 't ware bloed/ En voor het gilde al het zijne doet/ Voor de mannengilde is het een ware schat/ Want men heeft nooit zoo'n koning gehad/ Het is een schutter niet te fel/ Maar daarom past hij het wel/ De mannen moeten hem wel genegen zijn/ Mochte God onze koning nog lange jaren/ Tot welzijn onzer gilde wel bewaren.
12. Ronde zilveren medalie 5.5
voorzijde: Provincie West-Vlaanderen. Westkapelle
keerzijde: het wapen van België
13. Hartvormige zilveren plaat (deze schakel hangt aan de breuk van de Vrouwen) T'oud mansgilde van Westkappelle. Den 1en Juni 1923 Heeft Camiel Vlaminck-Platteuw koning van de gilde geschoten en heeft ter dier gedachtenis deze zilveren schakel aan de gilde geschonken.

-ooOoo-

B r e u k van de Jonkmansgilde

1. Platte dubbele keten versierd met Dubbele Oostenrijks Arend. Aan de Arend hangt een zilveren papegaai van 8 cm breed en 5 hoog. Op de kop een kroon, op de borst het gildewapen. Onderaan de papegaai, twee hangertjes 3.5 x 2.5: het ene met r° St. Sebastiaan, v° 1613; het tweede r° Adriaan van Roosbeke, v° 1614. (foto 2)
2. Boven is de ketting samengehouden door een zilveren rugstuk, halve maan 15 wijd, 5.5 hoog.
Op heden 1e Junis 1803, heeft men geschoten op de perse, te weten het oudt-jonkmansgilde van Westkappelle de gaye van Heeren. Wij waeren bly van geest al op ons gayefeest. Wy dachten al te gaer al om te weten wie het sou syn die Koninc van dien gaye met slict weer. Wy saegen al vys maer by myn siel het lot viel op Frans Matthys. (foto 4)
3. Zilveren barokke schild 15 x 12
Philippus Callant als Koninck verheven, heeft dezen schaekel aan de jongmansgilde tot West Cappelle gegeven dezen 23 Hunius 1809. (foto 10)

4. Zilveren schild 12.5 x 10
Pieter Kerckhof als Koning verheven/schoot den gaye van Eeren in het fleur van zijn leven. Ter eere van St Sebastiaen/ heeft hij dezen Schaekel aen de jongmans gilde gedaen/ te Westcappelle den 1 Juny 1818
5. Zilveren barok schild 13 x 10.5
Pieter Gouweloose als kong verheven heeft dezen schaekel aen de jongmans-gilde tot Westcappelle gegeven Anno 1820. (foto 11)
6. Vierkante schild met strik bovenaan 10 x 10
Joannes Meysman Koning verheven, heeft dezen schakel aen de jongmans gilde gegeven. Westcappelle 1834
7. Zilveren penning 4.5
Jongmans gilde Westcappelle - keerzijde: Staethouder
8. Ovale barokke plaat in gedreven zilver 15.5 x 12 - zilvermerken
Pieter Lateste als koning verheven/ schoot in 't fleur van zijn leven/ en zijn hert was vol van eeren/ en dat deed zijn jeugt vermeerderen/ en met d'eere van St Sebastian hebbe ik / deze schaekel aen 't jongmans gilde tot/ Westcappelle aangedae 1840
9. Zilveren penning diam 9;5
D'Heer Jan Lateste was lid van 't Westcappellesche jongmans gilde voor dezen en is in 1863 tot Hoofdman tot hoofdman verheven
keerzijde: gaaipers, bierton en schutter die horizontaal naar een doel schiet.

-oo0oo-

B r e u k van de Vrouwengilde

Gewone zilveren ketting.

1. Ovale barokke schakel in zilver
F.R. (Franse Rupubliek?) Op den 29 Fructidor XII jaer (1805) heeft Pieter-nelle Teresia Rammelaere huysvr van Frans Allaert als koninginne verheven heeft dese schaekel aen De gilde van St Sebastiaen gegeven ter commune van Westcappelle.
Aan deze schakel hangt het mooie zilveren gansje(foto 24).
2. Eenvoudige ovale schakel
Mansgilde van West Cappelle. Den 22 Juni 1905 heeft Albertine Van Landschoot vrouw van Joannes Ketele, eerste schepen der gemeente, in het gilde de gans geknuppeld en werd diensvolgens tot koninginne van de gilde verheven. Ter dier gedachtenis heeft zij deze zilveren schakel aan het gilde geschonken.
3. Hartvormige schakel
voorzijde: Mansgilde van Westcappelle. Den 8 Juni 1908 heeft Febronie Mareydt vrouw van Leon Van Damme in het gilde de gans geknuppeld en werd diensvolgens tot koningin van het gilde verheven. Ter dier gelegenheid heeft zij deze zilveren schakel aan het gilde geschonken.
keerzijde: Ten Jare negentien honderd en acht/ heeft het voorzeker niemand gedacht/ Maar 't is dat den Heer het alzo wilde/ dat men heeft als koningin van de gilde/ Febronie Mareydt in de gilde hooggeacht./ Het is een vrouw vol kracht en moed/ en alles voor de gildes welzijn doet./ En daarom roepen wij ten allen kant/ Wij hebben de beste koningin van 't land./ En dat den Heer u nog lange spare/Tot vrouwengilde en u welvaren.

---ooo0ooo---

K N O K K E

B r e u k A

Zilveren ketting bestaande afwisselend uit gewone en versierde schakeltjes (zie foto 17). Daaronder uithangende een zilveren papegaai van 1648 met onderaan een moderne penning (foto 5). Daaraan 28 schakels. Alle Schakels zijn schildvormige plaatjes waaruit meestal op de beide zijden een maantje is uitgesneden.

1. r° Maeten Heincks coeninc van cnoock van iaer 1649
v° Bloemmotief
2. r° Toemaes Breidel coeninck van Cnocke verheven heeft int tjaar 1650 dese schaekel gegeven. + zilvermerk
v° Gestyleerde bloem
3. r° Jan De Boot Coeninck van Cnocke verheve heeft int tjaar 1652 dese schaekel gegeven
v° Gestyleerde bloem
4. r° Andries Hansens coeninck van Cnocke voor de tweede keer verheug heeft int tjaar 1654 dese schaekel ter heere Gods gegeve. + zilvermerk
v° Sinte Andries houdt ick voor min patroon/ ter eeren Godts ende Sinte Sebastiaen ydoon/ soo heb ick gegeven dese schaekel schoon.
5. r° Adriaen Schram Coninck van Cnocke vant het iaer 1655 + zilvermerk
v° Adriaen Schram Coninck van Cnocke vanhet iaer 1655
6. r° Maryn de Boodt conijnck van Cnocke voor de deerste keer verheven/ heeft in t Jaer 1656 dese schaekel ter heere Godts gegeven (foto 14)
v° Sinte Maryn houdt ick voor mijn patroon/ ter eeren godts ende sinte Sebastiaen Idoon/ soo heb ick gegeven dese schaekel schoon (foto 15)
7. r° Lauwereins Heins Coninck van Cnocke voor de tweede keer verheven heeft dese schaekel gegeven tjaar 1659 + gestyleerde bloem
v° gestyleerde bloem (foto 20)
8. r° Andries Hansens Coninck van Cnocke voor de derde reyse van sin leven heeft int iaer 1660 dese schaekel ter eere Godts ende Sint Sebastiaen ghegeven
v° Ter Heeren Godts en Sinte Sebastiaen idoon/ hebbe ick ghegheven dese schaekle schoon 1660 + zilvermerk = een tulp
9. r° Maerten van Hackere Coninck van Cnocke verheven heeft dese schaekel ghegeven tjaar 1661.
v° Bloemmotief
10. r° Lenaert Verrie coninck van Cnocke verheven heeft dese schakel ter eere Godts ende St Sebastiaen ghegeven 1662 + zilvermerk = G B
v° een Tulp (foto 21)
11. r° Iaques Wouters Coninck inde mans gylde van Cnocke vereeven heft dese schaekel ter Heeren Godts ende St Sebastiaen ghegheven 1663 + zilvermerk
v° gegraveerde wijschenker met kan en glas (foto 17)
12. r° Andries Hansens Coninck inde mansgilde van Cnocke voor de vierde reise van sin leven heeft int jaer 1664 dese schaekel ter eere Godts ende Sinte Sebastiaen ghgheven. v° zilvermerk

13. r^o Goeris De Cuper als coninck verheven van Cnocke verheven heeft dese schaekel ghegeven in tjaer 1671
v^o gegraveerd: een St. Joris te paard doodt de draak
14. Fransoeis De Snick als oofman ende coninck van Cnocke verheven heeft dese schaekel ter Heeren Godts ende Sinte Sebastiaen ghegeven 1679
v^o gegraveerd: Kristus aan het Kruis
15. r^o 1680 Ian Giselinck/ gaef met sin pil de gaei een clinck/ tot Cnocke fraey/ was daerme coninck/ vande gaey/ Daerom geft y ser milde/ dese cakel aen de gilde.
v^o vier zilvermerken
16. r^o Nicolas Pini als coninck van Cnocke int iaer 1682 + in de punt een bloem
v^o zilvermerk
17. r^o Sa Gilde Broeders al wilt dit wel ghedincken/ en op dees Conincks ghesonteit drincken/ hoe Lowys Willems fraey/ wiert Coninck vande gaey/ tot Cnocke verheven/ daerom gaef hy seer milde/ det present de gilde/ 1683.
18. r^o Nicolas Pini als coninck van Cnocke int iaer 1685 + in de punt een bloem v^o een zilvermerk
19. Ian Traien als coninck verheven heeft dese schaekel aen de gilde ghegeven in de proci van Cnocke 1688
20. r^o Giliame Brom (Guillaume Braem?) als coninck verheven heft desen schoekel aen de Gide S Sbastiaen tot Cnoeke gengeven in iaer 1701/ (alle fouten staan er!) v^o Beeltnis van St. Sebastiaan
21. r^o Iooris van Henschoote als koninck tot Knocke 1711 (onhandig met nagelpunt ingeklopt) v^o zilvermerk
22. Als Guillaume Braem tot Coninck was verheven, heeft hij dese schaekel aen de Gilde van St Sebastiaen tot Cnocke gegeven 1720 + zilvermerk
23. Yan Ghyselinck als Coninck verheven, heeft desen Schaeckel aen de houde gilde van Sinte Sebastiaen gegheven op de prochie van Cnocke ten iaere 1727 + wapen van Jeruzalem - zilvermerk
24. Francois De Neve als coninck verheven heeft deze schakel ghegeven aen de oudemans gilde van S Sebastiaen tot Cnocke ten iaere 1732
25. Pieter Temmermans als Koninck Verheven heeft Dese Schaekel aen de Houde Gilde gegeven ten Prochie van Knovcke 25 junius 1766
26. Slordig gesneden plaat met zilvermerk. Tekst in handschrift met "nagelpunt" ingeklopt: Joannes baptista dhaese als Coninck verheven jont dese schaekel aen de mangesilde van den H Sebastiaen op Cnocke. Een yder wensche desen Coninck sgh te bereyden/ om met godt en den H. Sebastiaen hem eeuwich te verblijden 1782
27. Ovaalronde plaat met sierlijk gildewapen, versierd met lauwertakken en lauwerkroon. Tekst: Gilde van St Sebastiaen te Knocke. Kooninc geschoten t' jaer 1838. Ioannes Quataert
28. Op den 19sten Juny 1862 Heilig Sakrament dag heeft koning geschoten Philippus Tavernier Burgemeester Dijkgraaf te Knocke en oud lid der provinciale Staten van West Vlaanderen. Deze schakel gejong aen de gilde van Knocke. (Hartvormig schild met in de punt een kolvenier.

B r e u k B

Zilveren ketting bestaande uit ovale, platte schakels, met naar binnen gekeerde krullen.

Zilveren vogel met onderhangend schild: "St Sebastiaan. Knocke is hier." --
Versiering: boog met gekruiste pijlen.

Daaraan 30 ronde penningen:

1. Op den 21 Juli 1890. Kermis Maandag. heeft Koning geschoten. Tavernier Louis. Hotelier. Dezen schakel gejongd aan de. Gilde St Sebastiaan. Knocke A/Z
2. Op den 6den April 1896 tweeden Paeschdag. Heeft Koning geschoten. Burette Emiel. Meester Beenhouwer. Dezen schakel gejongd aan de. Gilde St Sebastiaan. Knocke A/Z
3. Op den 3den April 1899. tweeden Paeschdag. heeft Koning geschoten. Demey Camille. Brouwere. Dezen Schakel gejongd aan de Gilde St Sebastiaan. Knocke A/Z
4. Op den 19ste Mei 1902. Tweeden Sinksendag. heeft voor den tweeden maal achtereenvolgend. Koning geschoten. Demey Camille. Brouwer. Schakel gejongd aan de Gilde St. Sebastiaan; Knocke A/Z
5. (gouden schakel) Demey Kamiel. Koning geschoten. 3den April 1899. 19ste Mei 1902. 24ste April 1905; Keizer uitgeroepen. 20 April 1908
6. Gegeven door Edmond Mergaert. aan de Koninklijke pers. te Knocke. Koning geschoten van 1910 tot 1913
7. Op 2de Paeschdag 1919. heeft Koning geschoten. Barrevoets Aug. Dezen Schakel gejongd aan de Gilde St. Sebastiaan Knocke A/Z
8. Op 2de Paeschdag 1920; heeft Koning geschoten. Rombout Florimond. Hotelier. Dezen Schakel gejongd aan de. Gilde St Sebastiaan. Knocke A/Z
9. Op 2de Paeschdag 1921. heeft Koning geschoten. Amys Pieter. Dezen Schakel gejongd aan de. Gilde St Sebastiaan. Knocke A/Z
10. Op 2de Paeschdag 1922. Kermis Maandag. heeft Koning geschoten. Cafmeyer Stanislas. Juweelier. Dezen Schakel gejongd aan de Gilde St Sebastiaan. Knocke A/Z
11. Op 2de Paeschdag 1923. heeft koning geschoten. De Witte Leon. Dezen Schakel gejongd aan de. Gilde St Sebastiaan. Knocke A/Z
12. Op 2de Sinxendag 1924. heeft Koning geschoten. Van De Pitte Albert. Dezen Schakel gejongd aan de. Gilde st Sebastiaan. Knocke A/Z
13. Op 2de Paeschdag 1925. heeft Koning geschoten. Van Zandweghe Pieter. Dezen Schakel gejongd aan de. Gilde st Cebastiaan. Knocke A/Z
14. Op 2de Paasdag 1926 -zelfde tekst - Tavernier Frans
15. Op 24 April 1927 - zelfde tekst - Dewitte Henri
16. Aan de K.G. St Sebastiaan van Knocke. De Sire Mr. Ed. Mergaert. 1931
17. Hoofdman Robert Parmentier als Koning verheven, heeft deze schaekel aan de K. Gilde van Ste Sebastiaan gegeven, op de Parochie van Knocke ten jaere 1937 + schild van Jeruzalem.

18. Koninklyke Handboog. St Sebastiaan Knokke. Sire geschoten 1937 tot 1939.
Rombout Jules
19. OP 4de Augustus 1940. heeft voor de 2de maal Koning geschoten. Tavernier Frans. Hotelier. Dezen schakel geïjond aan de Gilde St Sebastiaan. Knocke A/Z
20. Ploeg "De Jonkheden". Pater V.L. De Wilde, Balj, 1946. Pol De Vulder, voorzitter.
Flor Van Speybroeck, Vr. Omer Van Speybroeck, Zn. Emiel Vande Walle, Sire.
Gerard Vande Walle. Albert Vande Walle. Pol Van Maldegem.
21. Koninklijke Gilde St Sebastiaan. Knokke. Sire geschoten. voor de tweede maal.
door Rombout Jule 1949 - 1951
22. Op 11 mei 1952. Heeft Koning geschoten. Gustaaf Van Muchem. deze schakel geïjond aan de Kon. Gilde. St Sebastiaan. Knokke A/Zee
23. Op den 24 April 1955. heeft. Schramme Medard Koning geschoten. deze Schakel is door hem geïjond. als Aandenken aan de. Kon Gilde St Sebastiaan Knokke A/Z
24. Op den 27 April 1958. Heeft koning geschoten. Willemkens René. deze schakel geïjond. aan de. Kon Gilde St Sebastiaan. van Knokke
25. Op 23 April 1961 - zelfde tekst - Van Speybroeck Omer
26. OP 29 April 1962 - zelfde tekst - Lebbe Maurice
27. Op 22 April 1963 - zelfde tekst - Van Landschoot Maurice
28. Op 19 April 1964 - zelfde tekst - Gyselinck Guido
29. Heeft Site geschoten. Heer Dryepondt Gerard. 25-4-1965. deze schakel geïjond aan de. Kon Gilde St Sebastiaan; Knocke A/Z
30. Op 24 April 1966 - zelfde tekst als nr 24 - Van Speybroeck Omer

---ooOoo---

B r e u k van de Koninginnen

Driekleurig Lint (rood-geel-zwart) met zilveren Gans (foto 25) - Schakels:

1. Geïjond door Marie Lateste huysvrouw van Philippus Monbaillu den 20 january 1839 (in de punt van het hartvormig schild: een gans)
2. Geïjond door Rozalie Quataert Huysvrouw van Sebastiaan Nachtegaele Knocke den 19 juny 1862 (in de punt een gans)
3. Op den 9ste Juni 1865 heeft Koningin geworpen Marie Traen Huisvrouw Devos Leopold. Schakel geïjond aan de Gilde St Sebastiaan Knocke A:z + schutter
4. Zoals de drie andere: hartvormig e zilveren plaat:
Op den 24ste Mei 1900 tweeden Sinksendag heeft Koningin geworpen Marie van Gutsem Huisvrouw Pieter De Cocq. Schakel geïjond aan de Gilde St Sebastiaan Knocke A/Z + in de punt eveneens een boogschutter

---ooOoo---

D U D Z E L E

B r e u k van de Mansgilde

Deze uitzonderlijk schone Breuk wordt bewaard in het Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis te Brussel (foto 1)

Ronde Gildebreuk (diam 44) bestaande uit 22 schakels in de vorm van een schild omgeven door ajour bewerkt loofwerk.

Onderaan gekroonde zilveren Papegaai met opgeheven vleugels; sporen van verguldsel. Aan een kettinkje, kleine ongekroonde Papegaai.

Sporen van zilvermerken.

1. CONINCK ADRIAEN DE MAKERE 1631
2. CONINCK PIETER DISERINCK 1633
3. CONINCK FRAN(S) VAN HOUTTE 1650. HOUT 62
4. CONINCK CORNELIS VERLAERE 1661
5. Voorstelling van een kar met twee bereden paarden. Eronder:
CONINCK CORNELIS FOORE 1664
6. CONINCK CORNELIS FOCKEDEIJ 1686 ?
7. CONINCK EVERAERT KELEE 1716
8. R:D: A. MAHIEU PASTOR ET REX 1724 (d.i. Pastoor en Koning)
9. CONINCK LENAERT VERHOFSTEDDE 1731
10. 1749 CONINCK ADRIAEN CHELEYNYS FS ADRIAEN
11. JACOBUS FOCKEDEI ALS CONINCK VAN DE MANS C. 1751
12. JOANNES LAECKENS FS LAVREIJNS CONYNGH 1759
13. 1762 CONINCK BALTAZAER DE RERE
14. 1766 CONINCK BERTHOLF
15. L.B. CATTOOR CONINCK TEN JAERE 1774
16. I:F VAN WINNESEELE KONINCK TEN IAERE 1782 TOT DUDSEELE
17. IOANNES BLOMMAERT KONINCK TEN IAERE 1786 TOT DVDZEELE
18. CAROLUS FULPIN ALS KONINCK TEN JAERE 1789 TOT DUDZEELE
19. IACOB DE MAEKER ALS KONINCK TEN JAERE 1792 TOT DUDZEELE
20. JUSTUS JACOBUS DE FREYNE ALS KONINCK TEN JAERE 1798 TOT DUDZEELE
21. JACOB MONBALIU ALS KONINCK TEN JAERE 1801 TOT DUDZEELE
22. PIETER MAREYDT ALS KONINCK TEN IAERE 1804 TOT DUDZEELE

B r e u k van de Jonkmansgilde

Een zilveren ketting van heel gewone schakeltjes, met onderaan een zilveren vogel van 8 cm, die op een duif gelijkt. Daaraan 15 Schakels.

1. Zilveren schild 10cm.
Jacob van Santweghe heeft dit gegeven als hij tot Koning wiert verheven van de jongmans gilde van Dudzeele van den H. Ridder van S. Sebastiaen anno (niet ingevuld)
2. Zelfde als vorige: Cornelis Blommaert heeft dit gegeven als hij tot Koning wiert verheven van de Jongmansgilde van Dudzeele van de H. Ridder van S Sebastiaen. anno (niet ingevuld)
3. Zelfde als vorige: Leonardus Maertens heeft dit gegeven als hij tot Koning wiert verheven van de Jongmans gilde van Dudzeele van den H. Ridder van S. Sebastiaen. anno (niet ingevuld)
4. Zelfde als vorige: hier is de tekst niet gegraveerd maar met de "nagelpunt" ingeklopt in gewoon handschrift.
Pieter De Brune als coninck verheven heeft dese schaeckel aen de Gilde van St Sebastiaen gegeven op de prochie van Dudseele in het jaer 1716
5. Barokke schild 12 cm:
Als Philippus Ludovicus De Maecker schoot Coninck verheven heeft hij desen schaeckel aen de jongmans gilde van Dudzeele gegeven den 11 7ber 1808
6. Ronde penning diam 6: Deze medalie is gejongd door Jacobus Caderon Koning Jongmans Gilde Tot Dudzeele 1816. Frans Matthys Hoofdman.
v° gegraveerd: de marteldood van St. Sebastiaan.
7. Zelfde als voorgaande: Gejongd door Franciscus Josephus Monbaliu Die Koning geschoten heeft in de Jongmans gilde tot Dudzele ten jaere 1825
8. Zilveren penning diam 5: Gejongd door P. De Vlioger Koning geschoten te Dudzeele 1837
v° gegraveerd een gaaipeers
9. Zilveren penning diam 5
r° Gejongd door F. Rotsaert Koning geschoten te Dudzele 1840
v° zoals voorgaande
10. Zilveren penning diam 4.5
r° Gejongd door E. Cattoore Koning geschoten te Dudzeele 1843
v° gegraveerd: gaaipeers en een met vlaggen versierd schuilhuisje
11. Zelfde als voorgaande
r° Gejongd door Frans de Maecker Koning geschoten te Dudzeele 1846
v° zoals voorgaande
12. Ronde penning met versierde oog 4.5
r° Sire geschoten door J. Van Audenaerde 12 juny 1852
v° Jongmans Gilde Dudzeele
13. Zilveren penning diam 5
r° Gejongd door Sebastiaan Rotsaert Koning geschoten te Dudzeele 1852.
v° gegraveerd: een gaaipeers

14. Ronde penning 4.5
Frans van Zandweghe Koning geschoten te Dudzeele 1855
15. Ronde penning 5.5 versierd met koningskroon
r° Joannes Sanders heeft koning geschoten int jaer 1858
v° Jongmans Gilde St Sebastiaen Dudzeele

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§
 00%00%00%00%00%00%00%00%00%00%00%00%00%00%00%00%

29

(vervolg van blz 129)

12. Moerkerke

In het dorp te Moerkerke was er in 1763 een herberg genoemd "Het Gil-denhuys". (Rijksarch Brugge: Vrije 582)

--ooOoo--

13. Uitkerke

In 1674 namen de schutters deel aan de plaatselijke Ommegang. Rond 1700 bestond er een schuttersplein "met de gaeyperse hier op staende".(1)

Wie kent er een oudere vermelding van een gaaiers in ons werkkerrein?

Het laatste schuttersplein van Uitkerke was gevestigd op de weide bij de herberg Rozendale, even ten oosten van het eerste schuttersplein.(1)

 1. M. Coornaert: Uitkerke, 1967, blz 57 en 137

---oooOooo---